

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE MATEMATICĂ
Etapa locală – 10.02.2024
Clasa a X-a

Subiectul 1.

Numerele complexe nenule a, b, c au același modul și verifică relația $\frac{a}{b} + \frac{b}{c} + \frac{c}{a} \in \mathbb{R}$.

Arătați că $(a-b)(b-c)(c-a) = 0$. (SGM 9/2023)

Barem:

Consider $a = r(\cos \alpha + i \sin \alpha), b = r(\cos \beta + i \sin \beta), c = r(\cos \gamma + i \sin \gamma)$ 1p

$$\frac{a}{b} + \frac{b}{c} + \frac{c}{a} = (\cos(\alpha - \beta) + \cos(\beta - \gamma) + \cos(\gamma - \alpha)) + i(\sin(\alpha - \beta) + \sin(\beta - \gamma) + \sin(\gamma - \alpha))$$
 1p

$$\frac{a}{b} + \frac{b}{c} + \frac{c}{a} \in \mathbb{R} \Leftrightarrow \sin(\alpha - \beta) + \sin(\beta - \gamma) + \sin(\gamma - \alpha) = 0$$
 1p

$$\sin(\alpha - \beta) + \sin(\beta - \gamma) + \sin(\gamma - \alpha) = -4 \sin \frac{\alpha - \beta}{2} \sin \frac{\beta - \gamma}{2} \sin \frac{\gamma - \alpha}{2}$$
 2p

$$\sin \frac{\alpha - \beta}{2} = 0 \Leftrightarrow \frac{\alpha - \beta}{2} = k\pi \Leftrightarrow \alpha = \beta + 2k\pi \Leftrightarrow a = b \Leftrightarrow a - b = 0$$
 1p

$$\frac{a}{b} + \frac{b}{c} + \frac{c}{a} \in \mathbb{R} \Leftrightarrow (a-b)(b-c)(c-a) = 0$$
 1p

Subiectul 2.

Fie $x, y \in (0, +\infty) - \{1\}$. Arătați că $\log_x y + \log_y x \geq 2$ dacă și numai dacă $xy + 1 > x + y$.

Barem:

Notăm $t = \log_x y \Rightarrow \log_y x = \frac{1}{t}$ 1p

Atunci $\log_x y + \log_y x \geq 2 \Leftrightarrow t + \frac{1}{t} \geq 2 \Leftrightarrow \frac{(t-1)^2}{t} \geq 0 \Leftrightarrow t > 0$ 2p

$t > 0 \Leftrightarrow \log_x y > 0 \Leftrightarrow x, y > 1$ sau $0 < x, y < 1$ 2p

$xy + 1 > x + y \Leftrightarrow (x-1)(y-1) > 0 \Leftrightarrow x, y > 1$ sau $0 < x, y < 1$ 2p

Subiectul 3.

a) Să se rezolve ecuația: $16^x + 15^x = 20^x + 9^x$;

b) Să se rezolve inecuația: $16^x + 15^x \geq 20^x + 9^x$.

Barem:

a) $16^x + 15^x = 20^x + 9^x \Leftrightarrow (4^x - 3^x)(4^x + 3^x - 5^x) = 0$ 1p

$4^x - 3^x = 0 \Leftrightarrow x = 0$ 1p

$4^x + 3^x - 5^x = 0 \Leftrightarrow \left(\frac{4}{5}\right)^x + \left(\frac{3}{5}\right)^x = 1$ are soluția unică $x = 2$ 1p

$$b) 16^x + 15^x \geq 20^x + 9^x \Leftrightarrow (4^x - 3^x)(4^x + 3^x - 5^x) \geq 0 \Leftrightarrow \quad \mathbf{1p}$$

$$1) \begin{cases} 4^x - 3^x \geq 0 \\ 4^x + 3^x - 5^x \geq 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 4^x \geq 3^x \\ \left(\frac{4}{5}\right)^x + \left(\frac{3}{5}\right)^x \geq 1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \geq 0 \\ x \leq 2 \end{cases} \Leftrightarrow x \in [0; 2] \quad \mathbf{1p}$$

$$\text{sau } 2) \begin{cases} 4^x - 3^x \leq 0 \\ 4^x + 3^x - 5^x \leq 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 4^x \leq 3^x \\ \left(\frac{4}{5}\right)^x + \left(\frac{3}{5}\right)^x \leq 1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \leq 0 \\ x \geq 2 \end{cases} \Leftrightarrow x \in \emptyset \quad \mathbf{1p}$$

$$S = [0; 2] \quad \mathbf{1p}$$

Subiectul 4.

Fie $f : \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$, $f(z) = z + |z|$.

a) Să se arate că f nu este injectivă;

b) Să se arate că f nu este surjectivă;

c) Să se afle $\text{Im } f$.

Barem:

a) $f(0) = 0 = f(-1) \Rightarrow f$ nu este injectivă **1p**

b) $f(z) = i \Leftrightarrow a + bi + |a + bi| = i \Leftrightarrow b = 1$ și $\sqrt{a^2 + 1} = -a$ **1p**

$\sqrt{a^2 + 1} = -a$ nu are soluții reale $\Rightarrow i \notin \text{Im } f \Rightarrow f$ nu este surjectivă **1p**

c) Fie $a + bi \in \mathbb{C}$.

Ecuția $f(x + iy) = a + bi$ este echivalentă cu $y = b$ și $x + \sqrt{x^2 + b^2} = a$

Dacă $b = 0, a < 0$ atunci ecuația nu are soluție **1p**

Dacă $b \neq 0, a \leq 0$ atunci ecuația nu are soluție

Dacă $b = 0, a \geq 0$ atunci ecuația are soluție (pentru $a > 0 \Rightarrow x = \frac{a}{2}$ și pentru **1p**

$$a = 0 \Rightarrow x \in (-\infty; 0]$$

Dacă $b \neq 0, a > 0$ atunci ecuația are soluție $x = \frac{a^2 - b^2}{2a}$ **1p**

Așadar $\text{Im } f = \{z \in \mathbb{C} \mid \text{Re}(z) > 0\} \cup \{0\}$ **1p**